

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(září 2020)

★ Právní stát: první výroční zpráva o stavu právního státu v celé Evropské unii

Evropská komise dne 30. září zveřejnila vůbec první celounijní zprávu o právním státu. Zpráva je součástí nového ročního cyklu právního státu – mechanismu právního státu. Zaměřuje se na zlepšení chápání problematiky a významného vývoje v oblasti právního státu a povědomí o nich. Rovněž má odhalovat problémy a pomáhat členským státům za podpory Komise a ostatních členských států, jakož i zúčastněných stran včetně Benátské komise při hledání jejich řešení. Cílem mechanismu je prevence. Jedná se o samostatný nástroj oddělený od ostatních nástrojů EU na podporu právního státu, který nenahrazuje mechanismy zakotvené ve Smlouvě, kterými EU může reagovat na závažnější nedostatky. Mezi tyto nástroje patří i řízení o nesplnění povinnosti a postup na ochranu základních hodnot Unie podle článku 7 Smlouvy o Evropské unii. Liší se rovněž od navrhované rozpočtové podmíněnosti, jejímž cílem je ochrana rozpočtu EU v situacích, kdy by finanční zájmy Unie mohly být ohroženy v důsledku všeobecných nedostatků v oblasti právního státu v členském státě. Dnešní zpráva zahrnuje příspěvky z každého členského státu a popisuje jak pozitivní, tak negativní vývoj v celé EU. Zpráva se zabývá jak stavem právního státu v členských státech obecně, tak rovněž významným vývojem vyplývajícím z mimořádných opatření přijatých v důsledku koronavirové krize. Cílem zprávy je rozšířit stávající soubor nástrojů EU o nový preventivní nástroj a zahájit inkluzivní debatu a nastolit kulturu právního státu v rámci celé EU. Komise se domnívá, že zpráva poskytuje solidní základ pro další interinstitucionální činnost. Komise rovněž vyzývá vnitrostátní parlamenty a vnitrostátní orgány, aby tuto zprávu, včetně kapitol týkajících se jejich země, projednaly a hledaly vzájemnou podporu k podnícení reformního úsilí. Mělo by rovněž dojít k zapojení příslušných vnitrostátních a unijních zúčastněných stran. Ve zprávě jsou popsány čtyři hlavní pilíře se silným dopadem na právní stát: vnitrostátní systémy soudnictví, protikorupční rámce, pluralita a svoboda sdělovacích prostředků a další institucionální otázky týkající se brzd a protivah, které jsou zásadní pro efektivní systém demokratické správy věcí veřejných.

Více informací v anglickém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/files/2020-rule-law-report-rule-law-law-situation-european-union_en

Nový Evropský výzkumný prostor: nový plán na podporu ekologické a digitální transformace a oživení v EU

Evropská komise dne 30. září přijala sdělení o novém Evropském výzkumném prostoru pro výzkum a inovace. Ten si klade za cíl zlepšit evropské výzkumné a inovační prostředí, urychlí přechod EU ke klimatické neutralitě a vedoucímu postavení v digitální oblasti, podpoří její zotavení ze společenského a hospodářského dopadu koronavirové krize a posílí její odolnost vůči budoucím krizím. Komise stanovila strategické cíle a opatření, které mají být provedeny v úzké spolupráci s členskými státy, aby byly upřednostněny investice a reformy v oblasti výzkumu a inovací, aby se zlepšil přístup výzkumných pracovníků k excelenci v celé EU, a aby se výsledky výzkumu dostaly na trh a do reálné ekonomiky. Kromě toho se na základě sdělení bude dále podporovat mobilita výzkumných pracovníků, jejich dovednosti a možnosti profesního rozvoje v rámci EU, rovnost žen a mužů, jakož i lepší přístup k veřejně financovaným recenzovaným vědeckým poznatkům. EU bude usilovat o dosažení těchto strategických cílů v úzké spolupráci s členskými státy, a to prostřednictvím 14 opatření, která spolu vzájemně souvisejí a mají pro realizaci Evropského výzkumného prostoru zásadní význam. Kromě toho bude Komise řídit evropské fórum pro transformaci, strategické diskusní fórum s členskými státy, které je podpoří při soudržném provádění cílů. Komise rovněž do první poloviny roku 2021 navrhne, aby členské státy přijaly pakt pro výzkum a inovace v Evropě, který posílí jejich závazek ke společným politikám a zásadám a určí oblasti, v nichž společně vypracují prioritní opatření. Jako součást svých iniciativ na podporu oživení a budování ekologické a digitální Evropy dnes Komise vedle nového Evropského výzkumného prostoru přijala nový akční plán digitálního vzdělávání, jehož cílem je přizpůsobit systémy vzdělávání a odborné přípravy digitální éře, a sdělení o Evropském prostoru vzdělávání jako prostředku pro vytváření pracovních míst a růstu.

Více informací v českém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1749 a zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1743

Rada schválila mandát pro vyjednávání s parlamentem ohledně nařízení k ochraně rozpočtu EU

Většina členských států vyjádřila dne 30. září podporu vyjednávání ohledně návrhu nařízení na ochranu unijního rozpočtu s Evropským parlamentem. Návrh bude sestávat z obecného režimu podmíněnosti unijních prostředků směřovaných členskými státy v případě vážných nedostatků v oblasti právního státu. Návrh stanoví podmínky, za nichž je možné podmínit pozastavení vyplácení unijních prostředků a rovněž definuje principy, jejichž porušení může k přijetí těchto opatření vést, ohrozí-li unijní rozpočet, či finanční zájmy EU.

Závěry Rady jsou k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/media/45842/regulation-of-the-european->

Ustavení Úřadu evropského veřejného žalobce

Dne 28. září se v prostorách Soudního dvora EU konala ustanovující schůze Úřadu evropského veřejného žalobce. Úřad evropského veřejného žalobce je nezávislou unijní institucí pověřenou vyšetřováním a trestním stíháním pachatelů trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie (např. podvody, korupce, přeshraniční podvody na DPH překračující 10 milionů eur) a jejich postavením před soud. Úřad evropského veřejného žalobce za tím účelem bude provádět úkony vyšetřování a trestního stíhání a vykonávat před příslušnými soudy členských států úlohu žalobce. Sídlí v Lucemburku. Evropská nejvyšší žalobkyně a evropští žalobci se na této ustavující schůzi slavnostně zavázali dodržovat povinnosti vyplývající z jejich funkcí. Slavnostní závazek převzali: Laura Codruța Kövesi (RO), Frédéric Baab (FR), Cătălin Laurențiu Borcoman (RO), Jaka Brezigar (SI), Danilo Ceccarelli (IT), Gatis Doniks (LV), pí Yvonne Farrugia (MT), pí Teodora Georgieva (BG), pí Daniëlle Goudriaan (NL), José Eduardo Guerra (PT), Petr Klement (CZ), Tomas Krušna (LT), Tamara Laptoš (HR), Katerina Loizou (CY), Ingrid Maschl-Clausen (AT), Juraj Novocký (SK), Andrés Ritter (DE), Maria Concepción Sabadell Carnicero (ES), Gabriel Seixas (LU), Kristel Siitam-Nyiri (EE), Harri Tiesmaa (FI), Yves Van Den Berge (BE) a Dimitrios Zimianitis (EL).

Celní unie: nový akční plán pro větší podporu unijních celních orgánů

Evropská komise dne 28. září zahájila nový akční plán pro celní unii, který stanoví řadu opatření, díky nimž mají celní orgány EU během příštích čtyř let pracovat inteligentnějším, inovativnějším a efektivnějším způsobem. Oznamovaná opatření posílí celní unii jakožto základní stavební kámen jednotného trhu. Potvrzují rovněž její zásadní úlohu při ochraně příjmů EU a při ochraně bezpečnosti, zdraví a prosperity občanů a podniků v Unii. Oznamovaný akční plán obsahuje řadu iniciativ - soustředí se zejména na zajištění větší dostupnosti a většího využívání údajů a jejich analýzy pro celní účely. Vyžaduje inteligentní dohled nad dodavatelskými řetězci založený na posouzení rizik a zřízení nového analytického centra v Komisi pro sběr, analýzu a sdílení celních údajů, které mohou sloužit jako podklad pro zásadní rozhodnutí a pomáhají celním orgánům identifikovat slabá místa na vnějších hranicích EU a řešit budoucí krize. Aby bylo možné řešit nové výzvy spojené s elektronickým obchodem, budou zpřísněny povinnosti poskytovatelů platebních služeb a online prodejních platforem, což má v oblasti elektronického obchodu napomoci boji proti celním a daňovým podvodům. Chystaná iniciativa „jednotného portálu“ usnadní legitimním podnikům vyřizovat jejich hraniční formalities na jediném portálu. Celním orgánům pak umožní více spolupracovat při zpracování, sdílení a výměně informací i lépe posuzovat rizika. Akční plán podrobně popisuje zavedení moderního a spolehlivého celního

vybavení v rámci příštího rozpočtu EU. Zároveň bude zřízena nová reflexní skupina tvořená zástupci členských států a podniků, která má pomáhat s přípravou na budoucí krize a výzvy, jako je neočekávaný globální vývoj a budoucí obchodní modely.

Více informací v anglickém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/customs-action-plan-2020_en.pdf

Unie kapitálových trhů: Komise podpoří evropské kapitálové trhy

Evropská komise dne 24. září zveřejnila akční plán na posílení unie kapitálových trhů EU v nadcházejících letech. Nejvyšší prioritou EU nyní je zajistit, aby se Evropa zotavila z nebývalé hospodářské krize způsobené koronavirem. V tomto ohledu bude mít zásadní význam rozvoj kapitálových trhů EU a zajištění přístupu k tržnímu financování. Velké a integrované kapitálové trhy usnadní hospodářské oživení a zajistí, aby podniky – zejména malé a střední – měly přístup ke zdrojům financování a aby střadatelé v Evropě měli důvěru investovat do své budoucnosti. Dynamické kapitálové trhy rovněž podpoří ekologickou a digitální transformaci Evropy a pomohou vytvořit inkluzivnější a odolnější ekonomiku. Unie kapitálových trhů má rovněž zásadní význam pro posílení mezinárodní úlohy eura. Opatření navazují na pokrok dosažený v rámci akčního plánu unie kapitálových trhů z roku 2015 a hodnocení v polovině období z roku 2017 a reagují na výzvy Evropského parlamentu (návrh zprávy z vlastního podnětu, červen 2020) a Rady (závěry Rady, 5. prosince 2019). V rámci těchto opatření chce EU: vytvořit pro investory jedno přístupové místo k údajům o společnostech; podporovat pojistitele a banky, aby více investovali do podniků v EU; posílit ochranu investic s cílem podpořit více přeshraničních investic v EU; usnadnit sledování přiměřenosti důchodů v celé Evropě; zajistit, aby se pravidla týkající se platební neschopnosti více harmonizovala či sblížovala; a usilovat o pokrok při sblížení dohledu a o důsledné uplatňování jednotného souboru pravidel pro finanční trhy v EU.

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0590&from=EN>

Bělorusko: Prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie k takzvané „inauguraci“ Alexandra Lukašenka

EU připomněla prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie ze dne 11. září a znovu zopakovala, že prezidentské volby, které se v Bělorusku konaly dne 9. srpna, nebyly svobodné ani spravedlivé. Evropská unie jejich zfalšované výsledky neuznává. Takzvaná „inaugurace“ ze dne 23. září 2020 a nový mandát, který si nárokuje Alexandr Lukašenko, tudíž nemají žádnou demokratickou legitimitu. Tato

„inaugurace“ je v přímém rozporu s vůlí, kterou už od skončení voleb vyjadřuje velká část běloruského obyvatelstva během četných, bezprecedentních a pokojných protestů, a jen přispívá k dalšímu prohloubení politické krize v Bělorusku. Postoj Evropské unie je jasný: Běloruští občané mají právo být zastoupeni osobami, které si svobodně zvolí prostřednictvím nových, inkluzivních, transparentních a věrohodných voleb. EU opětovně vyjádřila očekávání, že se běloruské orgány okamžitě zdrží jakýchkoli dalších represí a násilných akcí namířených proti běloruskému lidu a že okamžitě a bezpodmínečně propustí všechny zadržené osoby včetně politických vězňů. S ohledem na současnou situaci provádí EU přezkum svých vztahů s Běloruskem.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/09/24/belarus-declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-so-called-inauguration-of-aleksandr-lukashenko/>

Balíček předpisů v oblasti digitálních financí

Evropská komise dne 24. září přijala balíček předpisů v oblasti digitálních financí, včetně strategie v oblasti digitálních financí a strategie pro maloobchodní platby, a legislativních návrhů týkajících se kryptoaktiv a digitální odolnosti. Přijatý balíček posílí konkurenceschopnost a inovace Evropy ve finančním sektoru a připraví Evropě půdu pro to, stát se tvůrcem globálních standardů. Nabídne spotřebitelům větší výběr i více příležitostí v oblasti finančních služeb a moderních plateb, poskytne jim ochranu a zajistí finanční stabilitu. Požadavkem na větší bezpečnost a „digitální vstřícnost“ předpisů pro spotřebitele chce Komise podpořit odpovědné inovace ve finančním sektoru EU, zejména pak v případě vysoce inovativních digitálních start-upů, a zároveň zmírnit veškerá potenciální rizika související s ochranou investorů, praním peněz a kyberkriminalitou.

Více informací v anglickém jazyce je k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_en

Nový směr v oblasti migrace: budování důvěry a obnovení rovnováhy mezi odpovědností a solidaritou

Evropská komise dne 23. září předložila nový Pakt o migraci a azylu, který se týká všech jednotlivých prvků nezbytných pro komplexní evropský přístup k migraci. Stanoví rychlejší postupy v celém azylovém a migračním systému a vyvažuje zásady spravedlivého sdílení odpovědnosti a solidarity. To má zásadní význam pro obnovení důvěry mezi členskými státy a přesvědčení, že Evropská unie je schopna migraci řídit. Stávající systém již nefunguje a v uplynulých pěti letech nebyla EU schopna jej upravit. Dle Komise musí EU překonat současnou patovou situaci a pokročit v plnění tohoto úkolu. Novým Paktem o migraci a azylu Komise navrhuje společná evropská řešení pro evropský problém. EU musí upustit od provizorních řešení a zavést předvídatelný

a spolehlivý systém řízení migrace. Komise zejména navrhuje zavést integrovaný postup na hranicích, který poprvé zahrnuje předvstupní prověřování, tj. identifikaci všech osob, které překročily vnější hranice EU bez povolení nebo se vylodily po pátrací a záchranné operaci. Toto prověřování bude rovněž obnášet zdravotní a bezpečnostní kontrolu, snímání otisků prstů a registraci v databázi Eurodac. Po prověření mohou být jednotlivci nasměrováni ke vhodnému řízení, ať už na hranicích pro určité kategorie žadatelů, nebo v běžném azylovém řízení. Návrh počítá s důkladnějším monitorováním a operativní podporou ze strany agentur EU. Digitální infrastruktura EU pro řízení migrace bude modernizována tak, aby tyto postupy odrážela a podporovala. Členské státy budou povinny jednat odpovědně a projevovat si vzájemně solidaritu. Každý členský stát musí bez výjimky přispět k solidaritě v době krize, aby se stabilizoval celý systém, pomohlo se členským státům, které jsou pod tlakem, a zajistilo se, že Unie splní své humanitární závazky. Pokud jde o odlišnou situaci v jednotlivých členských státech a měnící se migrační tlaky, navrhuje Komise systém flexibilních příspěvků členských států. Ty mohou spočívat v relokaci žadatelů o azyl ze země prvního vstupu, v převzetí odpovědnosti za navrácení osob, které nemají oprávnění k pobytu, nebo v různých formách operativní podpory. EU bude dále usilovat o podporu individuálně uzpůsobených a vzájemně prospěšných partnerství se třetími zeměmi. Ta pomohou řešit společné problémy, jako je převaděčství migrantů, rozvíjet legální cesty a zajišťovat účinné provádění dohod a ujednání o zpětném přebírání osob. Návrh zahrnuje rovněž účinnější právní rámec a silnější úlohu Evropské pohraniční a pobřežní stráže, přičemž nově jmenovaný koordinátor EU pro navrácení spolu se sítí zástupců jednotlivých zemí pomůže zajistit soudržnost v celé EU. Dojde k zefektivnění správy vnějších hranic. Stálý útvar Evropské pohraniční a pobřežní stráže, který má být nasazen od 1. ledna 2021, bude poskytovat intenzivnější pomoc kdekoli bude potřeba. Komise rovněž přijme nový komplexní akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2024.

Nyní je na Evropském parlamentu a Radě, aby přezkoumaly a přijaly celý soubor právních předpisů nezbytných k realizaci skutečně společné azylové a migrační politiky EU. Komise uvedené instituce vyzývá k tomu, aby do konce roku přijaly nařízení o Agentuře EU pro azyl a nařízení o Eurodacu. Revidovaná směrnice o podmínkách přijímání, kvalifikační nařízení a přepracovaná směrnice o navrácení by měly být rovněž přijaty co nejdříve.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/publications/migration-and-asylum-package-new-pact-migration-and-asylum-documents-adopted-23-september-2020_en

Projev o stavu Unie pronesený předsedkyní Komise von der Leyenovou na plenárním zasedání Evropského parlamentu

Dne 16. září přednesla předsedkyně Komise von der Leyen projev o stavu Unie. V rámci tohoto projevu představila nástroj NextGenerationEU a záměr Komise ohledně

plánu činnosti na rok 2021. Uvedla například, že pandemie nám doposud ukázala ledasco, například, že potřebujeme vytvořit silnější evropskou zdravotní unii a zajistit, aby nový program „EU pro zdraví“ obstál i v budoucnu. Komise plánuje navrhnout posílení Evropské agentury pro léčivé přípravky a Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí a rozšíření jejich pravomocí; vybudovat evropskou obdobu úřadu BARDA – agenturu pro pokročilý výzkum a vývoj v oblasti biomedicíny, jež podpoří naši schopnost a připravenost reagovat na přeshraniční hrozby a mimořádné události; v řešení závislostí v dodavatelském řetězci, zejména u farmaceutických výrobků se zaměří na strategické vytváření zásob; spolu s italským předsednictvím skupiny G20 svolá příští rok do Itálie celosvětový summit o zdraví. V oblasti ochrany pracovníků Komise předloží právní návrh s cílem podpořit členské státy, aby zavedly rámec pro minimální mzdy. V hospodářské oblasti má Komise za to, že v dlouhodobějším horizontu neexistuje lepší prostředek k zajištění stability a konkurenceschopnosti než silnější hospodářská a měnová unie – chce proto tento generační projekt dokončit. Klade si za cíl provést strukturální reformy v národních ekonomikách a dokončit unii kapitálových trhů a bankovní unii. S ohledem na obnovení čtyř svobod Komise plánuje zveřejnit novou strategii pro budoucnost Schengenu. V digitální oblasti se Komise chce zaměřit na data – vznik evropského cloudu, který bude založen na projektu GaiaX. Další prioritou je využití technologií ke kontrole osobních údajů ze strany občanů a vytvoření e-identity. Komise má v plánu rovněž investovat do infrastruktury, zejména do superpočítačů a širokopásmového připojení. Komise dále apeluje na Parlament, aby přistoupil na hlasování kvalifikovanou většinou, a to alespoň v otázkách lidských práv a uplatňování sankcí, což von der Leyen zmínila zejména v rámci podpory běloruskému lidu a vzhledem k situaci ve středomoří. K Brexitu uvedla tolik, že s každým uplynulým dnem se však vytrácí možnost včasné dohody. I přes zkušenosti vyjednavče, Michela Barniera, jednání nepostupují dle představ. Výsledkem dohody o vystoupení, jejíž vyjednání si vyžádalo tři roky, je záruka práv našich občanů, ochrana jejich finančních zájmů, integrita jednotného trhu – a co je navýsost důležité – Velkopáteční dohoda, již schválily obě komory parlamentu VB. Nelze ji jednostranně měnit, nebrat na ni ohled či ji nesprávně uplatňovat. Je to otázka práva, důvěry a dobré víry. Von der Leyen přiomněla slova Margaret Thatcherové: „Británie Smlouvy neporušuje. Bylo by to špatné pro Británii, špatné pro vztahy se zbytkem světa a špatné i pro jakoukoli budoucí obchodní smlouvu.“ Krátce zmínila prosazování evropských hodnot a principů právního státu, zejména v souvislosti s připravovanou výroční zprávou. Komise představí evropský akční plán boje proti rasismu, posílí zákony o rasové rovnosti a rozšíří seznam trestných činů na úrovni EU na všechny formy nenávistně motivovaných trestných činů a nenávistných výroků, ať už kvůli rase, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientaci. Komise rovněž jmenuje svého prvního koordinátora pro boj proti rasismu. Předloží strategii na posílení práv LGBTQI osob a bude usilovat o vzájemné uznávání rodinných vztahů v EU.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ov/SPEECH_20_1655

EU a Čína podepsaly přelomovou dohodu o ochraně evropských zeměpisných označení

EU a Čína dne 14. září podepsaly dvoustrannou dohodu, která má ochránit 100 evropských zeměpisných označení v Číně a 100 čínských zeměpisných označení v Evropské unii proti neoprávněnému užívání a napodobeninám. Tato dohoda, která byla poprvé uzavřena v listopadu 2019, by měla přinést vzájemné obchodní výhody a spotřebitelům na obou stranách představit zaručené kvalitní produkty. Po podpisu dohody a souhlasu Evropského parlamentu bude tato dohoda oficiálně přijata Radou. Očekává se, že vstoupí v platnost začátkem roku 2021.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1602

Komise zahajuje testování brány k zajištění interoperability národních aplikací pro vysledování kontaktů a varování

Komise zřídila dne 14. září bránu k zajištění interoperability, která propojí národní aplikace v celé EU, pro vysledování blízkých kontaktů, které mohou pomoci přerušit řetězec koronavirových nákaz. Dnes bylo dosaženo významného milníku a skupina členských států začíná infrastrukturu testovat. Komise zahájila testy mezi servery oficiálních aplikací z České republiky, Dánska, Irska, Itálie, Lotyšska a Německa a nově zřízeným serverem brány.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1606

Studie ohledně používání inovativních technologií v oblasti justice

Evropská komise publikovala dne 14. září novou Studii ohledně používání inovativních technologií v oblasti justice. V Bílé knize o umělé inteligenci Komise identifikovala potřebu vytvoření ekosystému excelence, jež zajistí výzkum a zapojení umělé inteligence napříč unijní ekonomikou a veřejnou správou. Strategie e-justice a akční plán na období 2019-2023 identifikují jako jednu ze svých priorit použití umělé inteligence a blockchainu v oblasti justice. Publikovaná studie proto zkoumá dosavadní předpisy a strategie na evropské i národní úrovni, stejně jako aktuální úroveň využívání inovativních technologií v této oblasti. Studie identifikovala 130 projektů, přičemž 93 z nich jsou projekty členských států v oblasti soudnictví, 8 pak projekty profesních organizací sdružujících právní profese a ve 29 případech se jedná o projekty technologických společností vytvořené na základě poskytovaných produktů a služeb. Studie identifikuje osm kategorií podnikatelských problémů, na jejichž řešení se projekty zaměřují. V případě, že probíhající či ukončené projekty splnily, případně

předčily očekávání zúčastněných osob, byly tyto v rámci studie vyhodnoceny jako příklady dobré praxe. Studie dospěla k závěru, že koordinace a sdílení dosavadních zkušeností na unijní úrovni je nezbytnou cestou kupředu. Jako klíčové pak vyzdvihuje posilování existujících a formování nových partnerských sítí a vytvoření podpůrných mechanismů pro profesní organizace sdružující právní profese.

Kompletní studie je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4fb8e194-f634-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-en>

Příručka Law Society Anglie a Walesu na téma Blockchain

Law Society Anglie a Walesu publikovala v září Příručku pro advokáty s názvem Blockchain: Právní a regulační pokyny. Nejedná se o závazný dokument, jeho cílem je poskytnout praktické rady advokátům, jež přijdou s blockchainem do styku. Studii vypracovala pracovní skupina nezávislé organizace Tech London Advocates, sdružující více než 9000 technologických expertů a podnikatelů z více než 50 zemí. Pracovní skupina sestává z advokátů, advokátních kanceláří, právních konzultačních společností a akademiků. Příručka vychází z předpokladu, že pandemie COVID-19 přinutila vlády států i podnikatele přehodnotit služby, které poskytují a způsoby, jakým je nabízejí, více než kdy dříve. S ohledem na to, že advokáti se stále více poohlížejí po možnostech inovovat své praxe a blockchain je jednou z těchto možností, Příručka zahrnuje pokyny a příklady dobré praxe pro advokáty v případě, že chtějí do své praxe zahrnout smart contracts nebo obecně nová řešení pro anticipaci možných problémů při uzavírání transakcí, při správě dat, v rámci práva duševního vlastnictví, v rámci řešení sporů, v oblasti ochrany dat a soukromí, či v oblasti kryptoaktiv. Příručka rovněž identifikuje oblasti, v nichž je zapotřebí aktivní součinnost s regulačními orgány.

Kompletní dokument je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.lawsociety.org.uk/topics/research/blockchain-legal-and-regulatory-guidance-report>

Stanovisko ECBA ohledně principů užívání videokonferenčních zařízení v trestních řízeních po pandemii

Evropská trestní advokátní komory (ECBA) zveřejnila dne 12. září své stanovisko ohledně principů užívání videokonferencí v trestních řízeních po skončení pandemie COVID-19. Potřeba vyjádřit se k tomuto tématu vyvstala v souvislosti se zaváděním způsobů dálkové komunikace se soudy v trestních řízeních, aby nedošlo k úplnému přerušení fungování justice v důsledku pandemie. Používání videokonferenčních zařízení pro komunikaci se svědky, obviněnými, podezřelými, znalci, obhájci, státními zástupci i soudci navzájem v některých zemích téměř nahradilo fyzická jednání. Přestože se ukázalo, že tento způsob jednání má svá pro a proti, je již zřejmé, že k určitému posunu směrem ke vzdálené komunikaci se soudy nadále dochází a počítá se s ním již dlouhodobě. ECBA na jednu stranu zapojení technologií do trestních řízení

vítá, zejména z důvodu eliminace průtahů v řízení, na druhou stranu však upozorňuje rovněž na rizika omezení práv obviněného na spravedlivý proces. Zdůrazňuje také, že virtuální jednání nenahrazují co do kvality v plném rozsahu fyzickou přítomnost na jednání. Dle ECBA tedy musí být rozlišováno o jakou fázi řízení se jedná, a rovněž zda jde o vnitrostátní či přeshraniční případ. Následně je nutné posuzovat přiměřenost a důvodnost a nezbytnost přistoupení ke komunikaci na dálku. Je také nutné rozlišovat, zda v konkrétním jednání jde o procesní, či administrativní aspekt, či zda jde o jednání ve věci samé. ECBA má za to, že každému obviněnému musí být v každém případě umožněno účastnit se fyzického jednání, pokud o to stojí, a zajistit mu dopravu i v případě, že by soud preferoval dálkovou komunikaci, například z důvodu velké vzdálenosti.

Kompletní stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce zde: http://www.ecba.org/extdocserv/20200906_ECBAStatement_videolink.pdf

Dezinformace: EU vyhodnotila kodex zásad boje proti dezinformacím a zveřejnila zprávy jednotlivých platforem o dezinformacích souvisejících s koronavirem

Komise dne 10. září publikovala vyhodnocení provádění a účinnosti kodexu zásad boje proti dezinformacím. Z vyhodnocení vyplývá, že kodex se osvědčil jako velmi cenný nástroj (první svého druhu na celém světě), který vytvořil rámec pro strukturovaný dialog mezi příslušnými zúčastněnými stranami s cílem zajistit větší transparentnost politik platforem namířených proti dezinformacím v EU. Vyhodnocení zároveň poukazuje na některé nedostatky, jež vyplývají zejména ze samoregulační povahy kodexu. Komise za pomoci skupiny evropských regulačních orgánů pro audiovizuální mediální služby (ERGA) spolupracuje s on-line platformami a reklamními sdruženími na sledování účinného provádění závazků stanovených v kodexu zásad boje proti dezinformacím. Vyhodnocení vychází z prvních 12 měsíců jeho platnosti. Uplatňování kodexu zejména zvýšilo míru odpovědnosti platforem a veřejnou kontrolu opatření přijatých signatáři v boji proti dezinformacím v rámci EU. Kvalita informací zveřejňovaných signatáři kodexu však stále není dostatečná a nedostatky omezují účinnost kodexu. Vyhodnocení odhalilo tyto nedostatky: absenci příslušných klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI) pro posouzení účinnosti politik platforem v boji proti tomuto jevu; nedostatek jasnějších postupů, obecně sdílených definicí a přesněji vymezených závazků; nedostatečný přístup k údajům umožňující nezávislé hodnocení nových trendů a hrozeb, které dezinformace na internetu představují; chybějící strukturovanou spolupráci mezi platformami a akademickou obcí; potřebu zapojit další příslušné zúčastněné strany, zejména z odvětví reklamy. Komise proto do konce roku předloží dvě vzájemně se doplňující iniciativy: Evropský akční plán pro demokracii a balíček předpisů související s aktem o digitálních službách.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1568

Komise přijímá návrh, kterým plní dohodu mezi EU a USA o clech

Evropská komise dne 8. září zveřejnila návrh nařízení Rady a Evropského parlamentu o zrušení cel na část dovozu do EU. Spojené státy na oplátku sníží cla na část vývozu z EU na trh USA. Tím se naplní dohoda, kterou EU a USA oznámily dne 21. srpna 2020. Toto snížení cel mezi EU a USA zvýší přístup na trh EU i USA přibližně o 200 milionů eur ročně.

Návrh je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/september/tradoc_158923.pdf

CCBE publikovala svůj komentář k reformě Tribunálu

Rada evropských advokátních komor (CCBE) zveřejnila dne 4. září svůj komentář k problematice reformy Tribunálu. Smyslem dokumentu je přispět k debatě o reformě soudního rámce Soudního dvora EU, o níž bylo v roce 2015 rozhodnuto Evropským parlamentem a Radou. Soudní dvůr aktuálně připravuje zprávu o fungování Tribunálu. CCBE se v komentáři zaměřuje na efektivitu Tribunálu po zdvojnásobení počtu soudců, nezbytnost tohoto navýšení, efektivní využití veřejných prostředků nezbytných k provedení reformy, k potřebě vytvoření specializovaných senátů a provedení dalších strukturálních změn.

Kompletní komentář je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_LUX/PDL_Position_papers/EN_PDL_20200904_CCBE-comments-on-the-functioning-of-the-General-Court.pdf

CCBE publikovala své připomínky k Plánu EU na digitalizaci justice

Rada evropských advokátních komor (CCBE) publikovala dne 4. září své připomínky k Plánu Komise na digitalizaci justice v EU. Komise vydává tyto plány pravidelně ještě před spuštěním veřejných konzultací, aby identifikovala potřebu v dané oblasti jednat. CCBE ve stanovisku uvádí, že digitalizace soudních řízení je pro advokáty klíčovou záležitostí, která může podstatným způsobem zlepšit přístup ke spravedlnosti klientů, avšak pouze za předpokladu, že bude provedena řádně. Zároveň může advokátům usnadnit organizaci práce, a to zejména v přeshraničních řízeních. CCBE z těchto důvodů vítá unijní iniciativu digitalizace soudních řízení, zajištění interoperability národních systémů členských států a zapojení nových technologií. Všechny tyto změny je však potřeba provést za současného zavedení dostatečných záruk a řádných postupů, včetně ochrany advokátního tajemství.

Kompletní text stanoviska je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/IT_LAW/ITL_Position_papers/EN_ITL_20200904_CCBE-comments-on-the-roadmap-on-the-digitalization-of-justice-in-the-EU.pdf

Soudní dvůr EU: byli jmenováni tři soudci a jeden generální advokát

Zástupci vlád členských států dne 2. září jmenovali tři soudce a jednoho generálního advokáta Soudního dvora. Koen Lenaerts (Belgie) byl jmenován soudcem na období od 7. října 2021 do 6. října 2027 v rámci částečné obměny složení Soudního dvora. Ineta Ziemelevá (Lotyšsko) byla jmenována soudkyní na období od 7. září 2020 do 6. října 2024 poté, co odstoupil Egils Levits. Jan Passer (Česká republika) byl jmenován soudcem na období od 6. října 2020 do 6. října 2024 poté, co odstoupil Jiří Malenovský. Athanasios Rantos (Řecko) byl jmenován generálním advokátem na období od 7. září 2020 do 6. října 2021 v návaznosti na vystoupení Spojeného království z EU.

Unijní strategie o právech dětí (2021-2024)

Evropská komise dne 1. září zahájila veřejnou konzultaci, jež se zaměřuje na všechny zúčastněné strany, konkrétně na příslušné agentury EU a mezinárodní organizace, organizace občanské společnosti a akademickou obec, vnitrostátní orgány (např. správní orgány, orgány pro ochranu dětí, justiční orgány, donucovací orgány) a regionální a místní orgány, a rovněž na širokou veřejnost včetně dětí a mladých lidí. Cílem konzultace je poskytnout všem občanům a organizacím příležitost formovat vývoj politik, shromáždit názory na možnosti politiky a jejich možný vliv a definovat příležitosti a úkoly související s opatřeními EU v oblasti práv dítěte. Přípravovaná strategie poskytne politický rámec pro činnost EU v oblasti práv dítěte. Představí opatření (legislativní, politická, finanční atd.) na úrovni EU, která přispějí k ochraně práv dítěte, a to jak uvnitř Unie, tak v rámci její vnější činnosti. Strategie se bude zabývat přetrvávajícími i novými problémy v oblasti práv dítěte, mimo jiné v kontextu probíhající pandemie COVID-19, a zajistí součinnost s nedávným i připravovaným vývojem politik v této oblasti. Bude zahrnovat seznam opatření, která má Komise uskutečnit během současného mandátu. Bude rovněž obsahovat doporučení pro činnost dalších orgánů a institucí EU, členských států a zúčastněných stran. V této souvislosti a v souladu se zásadami zlepšování právní úpravy se Komise rozhodla zahájit veřejnou konzultaci, jejímž cílem je shromáždit názory zúčastněných stran na připravovanou strategii. Veřejná konzultace bude spuštěna do 8. prosince 2020.

Více informací v anglickém jazyce je k dispozici zde: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12454-Delivering-for-children-an-EU-strategy-on-the-rights-of-the-child/public-consultation>

Judikatura SDEU

SDEU: Stanovisko generálního advokáta Michala Bobka ve věci C-218/19 Adina Onofrei v. Conseil de l'ordre des avocats au barreau de Paris, Bâtonnier de l'ordre des avocats au barreau de Paris, Procureur général près la cour d'appel de Paris, ze dne 16. září 2020

Generální advokát Michal Bobek navrhuje, aby SDEU rozhodl tak, že články 45 a 49 SFEU brání podmínce zaměstnání u francouzské veřejné služby a podmínce teritoriality, kterým podléhá osvobození od odborného vzdělání a osvědčení o způsobilosti k výkonu povolání advokáta podle čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197, jelikož praktické uplatnění uvedených podmínek neumožňuje ověření odpovídající praxe v oblasti vnitrostátního práva v případě zaměstnanců veřejné služby Evropské komise. V každém případě články 45 a 49 SFEU brání tomu, aby přístup k regulovanému povolání v členském státě podléhal podmínkám, které nejsou založeny na jednotných a předvídatelných kritériích, která nemohou být přiměřeně předem zjistitelná všemi dotčenými žadateli.

Adina Onofrei (dále jen „navrhovatelka“) má portugalskou a rumunskou státní příslušnost. Je držitelkou magisterského a doktorského titulu v oboru právo získaných na Universités Paris 1 a Paris II. Pracovala pro Evropskou komisi jako administrátor, a to po dobu více než osmi let. Požádala o zápis do seznamu advokátní komory v Paříži, přičemž se dovolávala jedné z výjimek z povinnosti být držitelem odborného osvědčení (a tudíž požadavku povinného odborného vzdělání), které francouzské právní předpisy stanovují pro „úředníky kategorie A nebo osoby jim postavené na roveň, kteří vykonávali právní činnosti po dobu alespoň osmi let ve veřejné správě, ve veřejné službě nebo v mezinárodní organizaci“. Advokátní komora v Paříži žádost navrhovatelky zamítla z důvodu, že nebyla zaměstnankyní francouzské veřejné služby, nebyla touto veřejnou službou vyslána k mezinárodní organizaci ani nevykonávala činnost na francouzském území. Rozhodnutí advokátní komory v Paříži bylo v návaznosti na podaný opravný prostředek potvrzeno s odůvodněním, že navrhovatelka v původním řízení neprokázala, že by dříve vykonávala praxi v oblasti francouzského práva. Kasační soud, Francie, který věc projednává na základě kasačního opravného prostředku, se nyní táže na slučitelnost takových vnitrostátních pravidel, nebo spíše jejich výkladu a aplikační praxe s články 45 a 49 SFEU.

Generální advokát se ve svém stanovisku zaměřuje jednak na přesné podmínky vyplývající z čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197 a v tomto ohledu rovněž objasňuje konkrétní předmět předběžných otázek předložených předkládajícím soudem. Dále se zabývá slučitelností dotčených podmínek, jak je popsal předkládající soud, s články 45 a 49 SFEU. Pokud jde o podmínku spočívající v zaměstnání u francouzské veřejné služby, v minulosti odvolací soud v Aix-en-Provence, Francie, připustil, že dotčené podmínky splnil úředník Monackého knížectví, který byl francouzským státním příslušníkem. V rozhodnutí, které bylo na jednání předmětem různých diskusí, uvedený soud uvedl, že monacké právo je velmi podobné právu francouzskému a funkce vykonávané žadatelem lze zařadit do kategorie A francouzských úředníků nebo

osob postavených jim na roveň. Žádosti o přiznání osvobození bylo tudíž vyhověno u osoby, která zjevně nebyla zaměstnancem francouzské veřejné služby. Pokud jde o podmínku teritoriality, předkládající soud objasnil, že se uplatní také tehdy, když byla právní praxe vykonávána v mezinárodní organizaci. Tato interpretace byla vykládána tak, že vyplývá z čl. 11 odst. 2 zákona č. 71-1130. Uvedené ustanovení konkrétně stanoví, že se uplatní na osoby, které vykonávaly určité funkce ve Francii. Zdá se, že vnitrostátní judikatura odkázala na uvedené ustanovení také v souvislosti s posuzováním osvobození týkajícího se osvědčení o způsobilosti, přestože se čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197 o tomto vůbec nezmiňuje. Pokud jde o podmínku týkající se praxe v oblasti francouzského práva, podle všeho bylo judikováno, že přestože lze pojem „francouzské právo“ vykládat v tom smyslu, že zahrnuje unijní právo, nemůže být omezeno pouze na unijní právo. Generální advokát ve stanovisku poukazuje na existenci nesouladu mezi podmínkami pro osvobození, jak jsou stanoveny ve znění čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197, a podmínkami zjevně uplatňovanými v praxi. Dále uvádí, že působnost článků 45 a 49 SFEU není omezena na případy přímé nebo nepřímé diskriminace na základě státní příslušnosti. Uvedená ustanovení také brání opatřením, která i když se použijí bez diskriminace na základě státní příslušnosti, „mohou bránit občanům Unie ve výkonu základních svobod zaručených Smlouvou nebo tento jejich výkon učinit méně přitažlivým“. Použití čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197 může bránit osobám, které chtějí využít svobody pohybu nebo usazování, v opuštění členského státu jejich původu (nebo, co se týče projednávané věci, unijní veřejné služby) za účelem přijetí zaměstnání advokáta nebo výkonu této činnosti na vlastní účet ve Francii, nebo je od tohoto odrazovat. Podmínky použití čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197 týkající se zaměstnání u francouzské veřejné služby, teritoriality odborných zkušeností a praxe v oblasti francouzského práva tudíž rovněž představují omezení volného pohybu pracovníků a svobody usazování podle článků 45 a 49 SFEU. Bez ohledu na to, zda by měly být dotčené podmínky posouzeny jako nepřímá diskriminace, nebo překážka volného pohybu, je třeba v každém případě ověřit, zda mohou být odůvodněny jedním z legitimních cílů uvedených ve Smlouvě nebo naléhavými důvody obecného zájmu. Kromě toho musí být dotčený režim způsobilým zaručit uskutečnění uvedeného cíle, a nesmí překračovat meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné. Bylo tvrzeno, že cílem sledovaným dotčenou výjimkou je účinná ochrana práv klientů a řádný výkon spravedlnosti. V tomto ohledu, jak podotýká předkládající soud, jsou ochrana spotřebitelů, včetně příjemců právních služeb, a řádný výkon spravedlnosti cíle, které patří mezi ty, jež mohou být považovány za naléhavé důvody obecného zájmu způsobilé odůvodnit omezení základních svobod. Generální advokát s tímto souhlasí a poznamenává rovněž, že žádný ze zúčastněných nezpochybňuje legitimnost uvedených cílů, které jsou zcela jistě způsobilé odůvodnit opatření a podmínky omezující přístup k povolání advokáta v členském státě. Dospívá k závěru, že články 45 a 49 SFEU brání podmínce zaměstnání u francouzské veřejné služby, které podléhá osvobození od odborného vzdělání a osvědčení o způsobilosti k výkonu povolání advokáta podle čl. 98 odst. 4 nařízení č. 91-1197, jelikož praktické uplatnění uvedené podmínky neumožňuje ověření předepsané praxe v oblasti (vnitrostátního) práva na straně osob, které nejsou zaměstnanci francouzské veřejné služby, a to i přes přiměřenost výše uvedeného cíle. Totéž platí i o podmínce teritoriality. Co se týče třetí podmínky – znalosti francouzského práva, generální advokát uvádí, že podmínka spočívající v odpovídající praxi v oblasti francouzského práva je obecně podmínkou přiměřenou a nezbytnou pro uvedené cíle. Nicméně, ať

již systém stanoví v tomto ohledu jakýkoliv druh požadavku, podmínky a jejich uplatňování musí být stanoveny pro všechny uchazeče usilující o přijetí předvídatelným a jednotným způsobem.

Kompletní stanovisko je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=231122&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5846262>

SDEU: Rozsudek ve věci C-195/20 PPU Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof v. XC, ze dne 24. září 2020

Opatření omezující osobní svobodu uložené osobě, vůči níž byl vydán první evropský zatýkací rozkaz (EZR), pro dřívější trestné činy, kvůli kterým nedošlo k jejímu předání na základě výkonu druhého EZR, není v rozporu s unijním právem, pokud tato osoba členský stát, který vydal první EZR, dobrovolně opustila. Souhlas musí v této souvislosti udělit vykonávající orgány členského státu, který předal stíhanou osobu na základě druhého EZR.

XC byl v Německu stíhán v rámci tří různých trestních řízení. Nejprve jej dne 6. října 2011 okresní soud odsoudil k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a devíti měsíců. Výkon tohoto trestu byl podmíněně odložen. V roce 2016 bylo proti XC v Německu zahájeno trestní řízení pro trestný čin spáchaný v Portugalsku. Vzhledem k tomu, že se XC nacházel v Portugalsku, státní zastupitelství v Hannoveru, Německo vydalo za účelem trestního stíhání pro tento trestný čin EZR. Portugalský vykonávající orgán předání XC německým justičním orgánům povolil. XC byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a tří měsíců. Během výkonu tohoto trestu bylo zrušeno podmíněné odložení výkonu trestu uloženého v roce 2011. Dne 22. srpna 2018 požádalo státní zastupitelství ve Flensburgu, Německo portugalský vykonávající orgán o neuplatnění zásady speciality a o udělení souhlasu s výkonem trestu uloženého v roce 2011. Podle této zásady, zakotvené v čl. 27 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/5841, totiž platí, že osobu, která byla předána, nelze stíhat, odsoudit nebo jinak zbavit svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním. Odstavec 3 písm. g) téhož článku nicméně stanoví, že zásada speciality se neuplatní, dá-li souhlas vykonávající justiční orgán, který dotyčnou osobu předal. Vzhledem k tomu, že portugalský vykonávající justiční orgán nikterak nereagoval, XC byl dne 31. srpna 2018 propuštěn na svobodu. Dne 18. září 2018 odjel do Nizozemska a poté do Itálie. Následující den vůči němu vydalo státní zastupitelství ve Flensburgu nový EZR za účelem výkonu rozsudku ze dne 6. října 2011. XC byl na základě posledně uvedeného EZR zadržen v Itálii. Italský vykonávající orgán udělil souhlas s jeho předáním německým orgánům. Konečně, dne 5. listopadu 2018 vydal okresní soud v Braunschweigu, Německo zatýkací rozkaz pro účely vyšetřování ve třetí věci týkající se XC, jejímž předmětem byly trestné činy spáchané v Portugalsku v roce 2005. V prosinci 2018 požádalo státní zastupitelství v Braunschweigu, Německo italský vykonávající justiční orgán, aby udělil souhlas rovněž s tím, že XC bude stíhán pro tyto trestné činy. Uvedený orgán této žádosti vyhověl. Rozsudkem ze dne 16. prosince 2019 byl XC odsouzen za trestné činy

spáchané v Portugalsku v roce 2005 k souhrnnému trestu odnětí svobody v délce sedmi let, v jehož rámci byl zohledněn rozsudek ze dne 6. října 2011. XC podal proti rozsudku ze dne 16. prosince 2019 u Spolkového soudního dvora opravný prostředek, v jehož rámci se dovolává zejména zásady speciality zakotvené v rámcovém rozhodnutí 2002/584. Tvrdí, že jelikož se stíháním pro trestné činy spáchané v Portugalsku v roce 2005 neudělil souhlas portugalský vykonávající orgán, německé orgány nebyly oprávněny ho stíhat. S ohledem na tento argument se předkládající soud táže na to, zda lze zatýkací rozkaz ze dne 5. listopadu 2018 ponechat v platnosti, nebo zda musí být zrušen.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 27 odst. 2 a 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že zásada speciality zakotvená v odstavci 2 tohoto článku nebrání přijetí opatření omezujícího osobní svobodu uloženého osobě, vůči níž byl vydán první EZR, pro jiné trestné činy, než kvůli kterým došlo k jejímu předání na základě výkonu tohoto rozkazu a které byly spáchány před těmito trestnými činy, pokud tato osoba dobrovolně opustila území členského státu, který vydal první EZR a do kterého byla předána na základě výkonu druhého EZR vydaného po tomto odchodu za účelem výkonu trestu odnětí svobody, za předpokladu, že justiční orgán vykonávající druhý EZR v souvislosti s tímto druhým EZR udělil souhlas s rozšířením trestního stíhání na trestné činy, jež vedly k přijetí tohoto opatření omezujícího osobní svobodu. Soudní dvůr v tomto ohledu poznamenal, že z doslovného výkladu čl. 27 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyplývá, že zásada speciality, která je v něm zakotvena, je úzce spjata s předáním v důsledku výkonu určitého EZR, jelikož je v tomto ustanovení poukazováno na „předání“ v jednotném čísle.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-195/20>

SDEU: Rozsudek ve věci C-777/18 WO v. Vas Megyei Kormányhivatal, ze dne 23. září 2020

Zásada volného pohybu služeb a směrnice o přeshraniční zdravotní péči brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě absence předchozího povolení vylučuje náhradu nákladů spojených s neodkladným zákrokem, který podstoupila pojištěná osoba s bydlištěm v jednom členském státě v jiném členském státě. Takové omezení zásady volného pohybu služeb není přiměřené a porušuje tuto směrnici.

V roce 1987 došlo u WO, jenž je maďarským státním příslušníkem, k odchlípení sítnice v levém oku a na toto oko přestal vidět. V roce 2015 mu byl na pravém oku diagnostikován glaukom. Léčba, kterou podstoupil v několika maďarských zdravotnických zařízeních, nebyla úspěšná, jeho zorné pole se neustále zužovalo a jeho nitrooční tlak vykazoval zvýšené hodnoty. Dne 29. září 2016 kontaktoval WO lékaře působícího v Recklinghausenu (Německo) a objednal se k němu na lékařskou prohlídku dne 17. října 2016. Lékař ho informoval, že bude muset jeho pobyt prodloužit do 18. října 2016, kdy případně dojde k oftalmologickému zákroku. Mezitím na lékařské prohlídce provedené v Maďarsku byl WO naměřen nitrooční tlak v hodnotě, jež značně

převyšovala hodnotu považovanou za běžnou. Po vyšetření, které WO podstoupil dne 17. října 2016 v Německu, lékař působící v tomto členském státě rozhodl, že by měl být oftalmologický zákrok proveden bezodkladně, aby se zachránil zrak WO. Žádost o náhradu nákladů spojených se zdravotní péčí poskytnutou v Německu byla maďarskými orgány zamítnuta z důvodu, že tato péče představovala plánované léčení, pro které WO nezískal předchozí povolení předepsané unijními nařízeními o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Rozsudkem Soudní dvůr, zabývající se zaprvé výkladem nařízení, konstatuje, že zdravotní péče poskytnutá v jiném členském státě, než ve kterém má pojištěná osoba bydliště, výhradně z vlastní vůle této osoby představuje ve smyslu nařízení plánované léčení, jehož náhrada je podmíněna vydáním předchozího povolení příslušnou institucí členského státu bydliště. V této souvislosti Soudní dvůr připomíná svou judikaturu, podle které má pojištěná osoba, i když nemá řádně vydané předchozí povolení před započítáním péče poskytované v jiném členském státě, nárok na to, aby jí příslušná instituce přímo nahradila náklady, které jí vznikly v souvislosti s touto péčí, a to ve výši rovnocenné té, kterou by tato instituce běžně uhradila, kdyby pojištěná osoba takové povolení měla. Tato možnost vyvstává zejména tehdy, když pojištěná osoba z důvodů souvisejících s jejím zdravotním stavem nebo potřebou neodkladné péče nemohla o takové povolení požádat nebo nemohla čekat na rozhodnutí příslušné instituce o její žádosti o povolení.

Kompletní rozsudek je v českém jazyce k dispozici zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-777/18>

SDEU: Rozsudek ve spojených věcech C-724/18 Cali Apartments/Procureur général près la cour d'appel de Paris a ville de Paris a C-727/18 HX/Procureur général près la cour d'appel de Paris a ville de Paris, ze dne 22. září 2020

Vnitrostátní právní úprava, jež podmiňuje činnost spočívající v opakovaném krátkodobém pronájmu prostor určených k bydlení příležitostným zákazníkům, kteří zde nemají trvalý pobyt, je v souladu s unijním právem. Boj proti nedostatku bytů určených k dlouhodobému pronájmu představuje naléhavý důvod obecného zájmu opodstatňující takovou právní úpravu.

Cali Apartments SCI a HX jsou obě vlastníky garsonek nacházejících se v Paříži. Tyto garsonky, které byly nabízeny k pronájmu na internetových stránkách, byly bez předchozího povolení místních orgánů opakovaně krátkodobě pronajímány příležitostným zákazníkům. Soudce soudu prvního stupně v Paříži příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních a následně odvolací soud v Paříži uložily na základě francouzského zákoníku o výstavbě a bydlení oběma vlastníkům povinnost zaplatit pokutu a nařídily přeměnu dotčeného majetku zpět k účelu bydlení. Uvedený zákoník totiž zejména stanoví, že v obcích s více než 200 000 obyvateli, jakož i v obcích sousedících s Paříží je ke změně v užívání prostor určených k bydlení nutné předchozí povolení, a že opakovaný krátkodobý pronájem zařízených prostor určených k bydlení příležitostným zákazníkům, kteří zde nemají trvalý pobyt,

představuje takovou změnu v užívání. Tento zákoník rovněž stanoví, že uvedené povolení, které vydává starosta obce, v níž se nemovitost nachází, může být podmíněno kompenzací ve formě souběžné přeměny nebytových prostor na prostory určené k bydlení. Podle výše zmíněného zákoníku také platí, že rozhodnutí rady obce stanoví podmínky pro udělení povolení a určí kompenzace podle čtvrti a případně podle okrsku, s ohledem na cíl udržení sociální rozmanitosti, a zejména v závislosti na charakteristikách trhů s bytovými prostory a na potřebě nezhoršovat bytovou nouzi.

V rámci kasačních opravných prostředků, které podali oba vlastníci proti rozsudkům vydaným odvolacím soudem v Paříži, předložil kasační soud žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Soudnímu dvoru, aby se tento mohl vyjádřit ke slučitelnosti dotčené vnitrostátní právní úpravy se směrnicí 2006/123 o službách na vnitřním trhu.

Velký senát Soudního dvora rozsudkem ze dne 22. září 2020 zaprvé rozhodl, že se směrnice 2006/123 vztahuje na předmětnou právní úpravu členského státu. V této souvislosti zdůraznil, že takovéto činnosti spadají pod pojem „služba“ ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice 2006/123 a mimoto neodpovídají žádné z činností vyloučených z oblasti působnosti této směrnice na základě jejího čl. 2 odst. 2. Dále má za to, že dotčená právní úprava není vyloučena z oblasti působnosti směrnice 2006/123 z důvodu, že by představovala obecnou právní úpravu použitelnou bez rozdílu na všechny v oblasti výstavby nebo využívání půdy, a zejména územního plánování. Cílem této právní úpravy je sice zajištění dostatečné nabídky bytů určených k dlouhodobému pronájmu za dostupné ceny, avšak tato úprava se vztahuje pouze na osoby vykonávající zvláštní druh pronájmu. Soudní dvůr zadruhé rozhodl, že vnitrostátní právní úprava, která podmiňuje výkon některých činností pronájmu prostor určených k bydlení předchozím povolením, spadá pod pojem „povolovací režim“ ve smyslu bodu 6 článku 4 směrnice 2006/123, a nikoli pod pojem „požadavek“ ve smyslu bodu 7 tohoto článku. Zatřetí Soudní dvůr uvedl, že takový „povolovací režim“, jaký je stanoven dotčenou právní úpravou, musí být v souladu s požadavky uvedenými v oddíle 1 kapitoly III směrnice 2006/123, zejména s čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 této směrnice, což předpokládá, že bude posouzena nejprve opodstatněnost samotného principu zavedení tohoto režimu s ohledem na článek 9 uvedené směrnice a poté kritéria pro udělení povolení stanovených tímto režimem ve světle článku 10 téže směrnice. Soudní dvůr uvedl, že účelem dotčené právní úpravy je stanovit mechanismus pro boj proti nedostatku bytů určených k dlouhodobému pronájmu, s cílem reagovat na zhoršující se podmínky přístupu k bydlení a zvýšení napětí na trzích s nemovitostmi, což představuje naléhavý důvod obecného zájmu. Soudní dvůr dále konstatoval, že dotčená vnitrostátní právní úprava je přiměřená sledovanému cíli. Pokud jde o požadavky, jež se podle čl. 10 odst. 2 směrnice 2006/123 vztahují na kritéria pro povolení stanovená dotčenou právní úpravou, Soudní dvůr uvedl, že pokud jde o kritérium opodstatněnosti těchto kritérií naléhavým důvodem obecného zájmu, tato kritéria musí být v zásadě považována za opodstatněná, neboť vymezují postupy pro stanovení podmínek na místní úrovni pro udělení povolení stanovených režimem přijatým na celostátní úrovni, který je sám opodstatněný tímž důvodem. Pokud jde zadruhé o požadavek přiměřenosti uvedených kritérií, Soudní dvůr poznamenal, že dotčená vnitrostátní právní úprava stanovuje možnost spojit udělení vyžadovaného povolení s povinností kompenzace ve formě souběžné přeměny prostor určených k jinému účelu na bytové prostory, jejíž rozsah určí rady dotyčných obcí. I když takováto možnost v zásadě představuje adekvátní nástroj k naplňování uvedených cílů, je na

vnitrostátním soudu, aby předně ověřil, zda je tato možnost skutečnou odpovědí na nedostatek bytů určených k dlouhodobému pronájmu, zjištěný na území těchto obcí.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-724/18>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK